

Nr 419.

Av herr **Andersson** i Falkenberg **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 192, med förslag till byggnadsstadga.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 192 med förslag till byggnadsstadga förefinnas bestämmelser, som särskilt för våra mindre stadssamhällen komma att verka ekonomiskt betungande och kanske även hämmande för bostadsproduktionen inom städernas områden. Det synes oss vara av vital betydelse att icke dessa bestämmelser skärpas så strängt, att byggnadsverksamheten därigenom drives ut till sådana områden, över vilka byggnadsnämnderna icke äga någon bestämmanderätt. Ej heller böra de kontrollerande uppgifterna för samhällena göras onödigt invecklade och bestämmelserna om byggnaders uppförande och utnyttjande ej för byggnadsföretagaren göras strängare än omständigheterna påkalla. Med de växlande byggnadsförhållanden som äro rådande i vårt land, beroende av dels skillnaden emellan större och mindre städer och stadsliknande samhällen, dels ock på de klimatiska förhållandena, torde det kunna ifrågasättas, om icke en del av de bestämmelser, som innefattas i förslaget till byggnadsstadga, hellre borde införas i de lokala byggnadsordningarna. Härigenom skulle de nödiga detaljbestämmelserna bättre kunna anpassas efter de mer eller mindre egenartade lokala förhållandena. I vissa fall synes oss även samhällets beslutanderätt vara väl hårt kringskuren. Vi vilja i det efterföljande något belysa denna vår uppfattning.

§ 12. Här föreskrives, att »byggnadsnämnden skall till sitt biträde hava stadsarkitekt» och att »behörighet till sådan befattning tillkommer den som avlagt fullständig examen från tekniska högskolans fackavdelning för arkitektur, eller från motsvarande avdelning vid Chalmers tekniska institut». Efter särskild framställning må Konungen medgiva, »att såsom stadsarkitekt anställas person vilken ej avlagt examen som nyss sagts». I samma § sägs att »byggnadsnämnd antager och entledigar befattningshavare hos nämnden».

Ett flertal städer torde finnas vilka hava anställt en stadsingenjör, vilken fungerar som byggnadschef eller stadsarkitekt, men ej har avlagt den examen som här påfordras. Ävenså torde finnas samhällen, vilka förfoga över inom byggnadsverksamheten och stadsplanarbetet synnerligen dugliga män,

vilka skulle kunna tänkas fullgöra de arbeten, som här ifrågasättas men som genom de här uppställda fordringarna icke kunna komma ifråga. Ett beslut enligt § bestämmelser medför dessutom betydligt ökade utgifter. Det synes oss därför som en lindring i de uppställda kompetensfordringarna bör medgivas.

I de städer, varest stadsarkitekt eller stadsingenjör finnes anställd, tillsättes denne i regel av stadsfullmäktige. Denna rätt vilja stadsfullmäktige säkerligen icke avhända sig, varför § bör ändras i enlighet härmed.

§ 13 medgiver rätt för länsarkitekt, förste provinsialläkare, provinsial- eller stadsläkare och brandchef att närvara vid byggnadsnämndens sammanträde och deltaga i överläggningarna men ej i beslutet, samt att få sin mening till protokollet antecknad. Man kan ifrågasätta, om icke detta är en för byggnadsnämndens arbete allt för tungrodd apparat. Någon bestämmelse om vem som skall bekosta deras resor och traktamenten, eller om de skola kallas till nämndens sammanträden, eller på vad sätt kallelsen skall ske, angives icke. Att länsarkitekten bör tillerkännas rätten att närvara och yttra sig, på sätt i propositionen föreslagits, torde, med den ökade befogenhet som allt mer tillkommer dessa tjänstemän, vara riktigt, men det torde böra angivas vem som skall betala de härmed förenade kostnaderna. Vad däremot gäller rätten för förste provinsialläkaren, provinsial- eller stadsläkaren och brandchefen att närvara, torde dessa bestämmelser böra utgå, och i stället ersättas med skyldighet för byggnadsnämnd att i sådana ärenden, som beröra hälsovårds- och brandsäkerhetsfrågor som ej i byggnadsstadgan eller byggnadsordningen äro reglerade, inhämta yttranden från hälsovårdsnämnden och brandstyrelsen.

§ 16 mom. 2 föreskriver, att byggnad av trä, som avses skola inrymma boplings- eller arbetsrum och rymmande mera än en lägenhet, »i regel ej större del av vindens yta må inredas än en tredjedel».

Denna bestämmelse är onödigt sträng. Följden härav synes bland annat medföra till hämmandet av uppförandet av fristående egnahemsbyggnader. Med nuvarande tomt- och byggnadskostnader fordras, att byggnadskroppen utnyttjas i sin helhet, om hyreskostnaderna skola kunna hållas inom rimliga gränser. Bestämmelsen synes oss därför böra utgå och ersättas med rätt för byggnadsnämnden att medgiva inredning å vinden, därest bostadslägenhetens beskaffenhet och brandsäkerheten det medgiva.

§ 17. I denna § bestämmes bland annat att genom stadsplanebestämmelser skola meddelas erforderliga föreskrifter »om rätt att inom gata, torg, park eller annan allmän plats utnyttja utrymmet under eller över markens plan till inredande av lokaler eller för annat ändamål».

Denna bestämmelse torde knappast kunna tillämpas i det praktiska livet. Att redan vid upprättandet av stadsplan och fastställande av byggnadsbestämmelser för densamma kunna förutse eller fastslå huru t. ex. utrymmet under ett torg någon gång i framtiden skall få utnyttjas, torde vara en mycket svår uppgift. Enbart en erinran om våra dagars trafikproblem torde klargöra hur svårlöst en sådant uppgift måste vara. Ett bifall till bestämmelserna skulle medföra, att varje ändring som härutinnan behövde vidtagas skulle göras bero-

ende av en stadsplaneändring. Bestämmelserna i denna § andra stycke bör därför utgå.

§ 24 andra stycket föreskriver, att »till ledning för uppgörande av förslag till tomtindelning bör byggnadsnämnden i god tid låta utreda och å särskild karta (kvarterskarta) tydligt angiva, huru bebyggandet av de enskilda tomterna kommer att te sig såsom ett led i ett lämpligt bebyggande av kvarteret i sin helhet».

Dessa bestämmelser komma att medföra ett tidsödande och dyrbart arbete. Och det kan ifrågasättas, om det kan fylla den uppgift som därmed avses. Visserligen böra kvarteren erhålla en något så när enhetlig bebyggelse, men det bör tillkomma byggnadsnämnden tillse, att så sker, då byggnadslov medges.

§ 37 bestämmer, att byggnad skall uppföras efter byggnads-, gatu- eller förgårdslinje. Byggnadsnämnden medges dock rätt att, »där så med hänsyn till terrängförhållanden eller eljest prövas lämpligt, medgiva, att byggnad förläggas innanför byggnadslinjen».

Med erinran om att byggnadsbestämmelser för kvarter fastställas redan vid stadsplans uppgörande, och ett medgivande för byggnadsnämnden att bevilja undantag på sätt i § stadgas lätt kan medföra till att undantag kunna mer eller mindre bliva regel, synes oss att denna rätt för byggnadsnämnden bör utgå.

§ 62 anger vilka handlingar som skola åtfölja ansökan till byggnadsnämnden om byggnadslov. I mom. 1 b) föreskrives bland annat att uppgift skall lämnas om, »huruvida skyldighet att gälda bidrag till gatukostnad åligger tomtägaren».

I § 7 bestämmas bland annat skyldighet för »byggnadsnämnd eller annan stadens myndighet att upprätta förteckning över fastighetsägaren åliggande förpliktelser att till staden utgiva bidrag till gatukostnad». Då en sådan skyldighet således åligger byggnadsnämnd, torde den icke samtidigt behöva åligga tomtägaren, helst som denne väl i de flesta fall kommer att vända sig till byggnadsnämnden för erhållande av de uppgifter, som han skulle vid ansökan om byggnadslov inlämna till samma byggnadsnämnd.

§ 67. Här bestämmas att »avser ansökan om byggnadslov industriell anläggning, skall yrkesinspektören eller bergmästaren därom underrättas».

Man kan ju ställa sig något tveksam till huruvida enbart en »underrättelse» i detta sammanhang har någon betydelse. Men med den lydelse § har, måste väl varje minsta förändring av »industriell anläggning», som underställes byggnadsnämndens prövning, även meddelas till yrkesinspektören eller bergmästaren. Detta förefaller oss vara utan praktisk betydelse. Vi föreslå därför att § 67 andra stycket erhåller följande lydelse:

Avser ansökan om byggnadslov nybyggnad för industriellt ändamål eller mera betydande förändring av befintlig industriell anläggning, skall yrkesinspektören eller bergmästaren därom underrättas.

§ 80 innefattar särskilda bestämmelser om byggande utom stadsplan. Dessa bestämmelser synes oss vara väl strängt avfattade. I stället för att främja

egnahemsbyggnadet kommer det att motverka detsamma. Bestämmelsen om tomtplans storlek, byggnadens avstånd från tomtgränsen m. m., inbjuda till uppförandet av större hyreshus med ty åtföljande högre tomtpriser. Man medverkar dessutom till att bebyggandet förflyttas till sådana områden, över vilka byggnadsnämnden icke äger någon befogenhet. Vi hemställa därför, att tomtplatsens minimiareal bestämes till 800 kvm., att byggnadsgränsen till grannens tomt fastställs till 4.5 m., att tomtplats må bebyggas intill en femtedel samt att rätt för byggnadsnämnd att bevilja mindre avstånd än 9 m. för byggnads uppförande från vägs mittlinje måtte utgå.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 192 med förslag till byggnadsstadga uttala sig för följande ändringar:

§ 12, mom. 1. Byggnadsnämnd skall till sitt biträde hava stadsarkitekt eller stadsingenjör eller ock annan kompetent person, som härför prövas lämplig.

Mom. 3. Stadsfullmäktige (kommunalfullmäktige) antager och entledigar befattningshavare hos nämnden. Närmare — — — i byggnadsordningen.

§ 13. Bestämmelsen om rätt för förste provinsialläkaren, provinsial- eller stadsläkaren och brandchefen att närvara vid byggnadsnämndens sammanträden måtte utgå, samt att bestämmelser införas om skyldighet för byggnadsnämnden att inhämta yttrande från hälsovårdsnämnden och brandstyrelsen i sådana ärenden, som beröra hälsovårds- och brandsäkerhetsfrågor.

§ 16, mom. 2, femte stycket, erhåller följande lydelse, »att byggnad av trä — — — som prövas lämplig», därest bostadslägenhetens beskaffenhet och brandsäkerheten det medgiva.

§ 17, andra stycket, måtte utgå.

§ 24, andra stycket, måtte utgå.

§ 37 erhåller följande lydelse:

Byggnad skall, såvitt ej annan byggnadslinje är bestämd, uppföras i gatulinje eller, där förgård finnes, i inre förgårdslinjen.

§ 62, mom. 1 b) orden »samt uppgift, huruvida skyldighet att gälda bidrag till gatukostnaden åligger tomtägaren», måtte utgå.

§ 67, andra stycket, erhåller följande lydelse:

Avser ansökan om byggnadslov, nybyggnad för industriellt ändamål, eller mera betydande ändring av industriell anläggning, skall yrkesinspektören eller bergmästaren därom under rättas.

§ 80, punkt 1, talet 1,200 måtte utbytas mot 800, att ordet »sjättedel» utbytes mot femtedel, punkt 2, att orden »Byggnadsnämnden må — — — ej under 6 meter» måtte utgå, och att punkt 3, talet 6 utbytes mot 4.5.

Stockholm den 11 april 1931.

Anders Andersson,
Falkenberg.

J. W. Mårtensson.

C. Brännberg.

Erik Fast.

Alfr. Werner.

Anders Hansson,
Trollhättan.
